

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการศึกษาวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนและครูสายปฏิบัติการสอน มีระดับปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูสายปฏิบัติการสอน ระดับประถมศึกษา ในอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 806 คน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน ครูวิชาการ จำนวน 71 คน และครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 664 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูสายปฏิบัติการสอน ใช้เกณฑ์ตารางของ เกรซี และมอร์แกน จำนวนเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน ครูวิชาการโรงเรียน 1 คน เป็นจำนวน 60 คน ครูสายปฏิบัติการสอน กำหนดให้โรงเรียนละ 2 คน รวมเป็นจำนวน 120 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 240 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยศึกษาหลักการ ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุง แก้ไขและนำไปทดลองใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนาคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 60 ชุด แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตาม
 ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตามสภาพการจัด
 การศึกษาตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลักษณะเป็นคำถามแบบ
 ปลายเปิด

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือ
 ในการออกหนังสือไปยังโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ในอำเภอวาปีปทุม และ
 ขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติการสอนที่เป็น
 กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

2.2.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไปยังประธานหรือ เลขานุการกลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศ
 ทางวิชาการ กลุ่มที่ 1-5 ในอำเภอวาปีปทุม ด้วยตนเอง

2.2.3 เมื่อครบกำหนดเวลาที่นัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถาม
 ที่ประธานหรือ เลขานุการกลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ กลุ่มที่ 1-5 ในอำเภอ
 วาปีปทุม ด้วยตนเอง

2.2.4 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้รับคืน
 ทั้งหมด 240 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามและวิเคราะห์
 ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าจำนวน
 และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามสภาพการจัดการศึกษาตาม
 ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตามสภาพการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีสังเคราะห์ข้อความแล้วนำผลสรุปเรียงเป็นรายชื่อตามความถี่จากสูงมาหาค่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่ โดยวิธีของ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ของผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน พบว่า

1.1 ผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ลำดับที่มากที่สุด คือ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.92$) มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.88$) ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.87$) และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$)

เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับรายชื่อจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ ครูมีความตระหนักต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 4.10$) และมีการจัดกิจกรรมการพัฒนารู้อย่างต่อเนื่องหลายรูปแบบและสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 4.00$)

ด้านที่ 2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา คือ สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.13$) และครู มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$)

ด้านที่ 3 ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ ประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการ สถานศึกษาได้ทราบแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ มีการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.00$) และชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้าใจถึงบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนกับให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเชิญผู้ปกครองและภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชุมชนเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นเท่ากัน ($\bar{X} = 3.98$)

ด้านที่ 4 มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ ครูมีการวัดและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.06$) และครูมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.03$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2548 โดยรวมและรายด้าน พบว่า

2.1 ระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านที่ 3 ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน และด้านที่ 4 มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่สุด 3 อันดับแรก คือ ควรจัดให้มี

การประชุม อบรม สัมมนาให้กับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ควรสนับสนุนงบประมาณ การปฏิรูปให้เพียงพอและการปฏิรูปการศึกษาควรจัดทำอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูป การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สาเหตุที่มีการปฏิบัติ ในระดับมากนั้น น่าจะมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ดำเนินการ ปฏิรูปการศึกษาด้วยการจัดประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการทั้งผู้บริหาร ครูวิชาการ โรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน มีการชี้แจงและทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญนอกจากนี้ยังกำชับให้สถานศึกษาในสังกัดได้ยึดปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและ เต็มศักยภาพ ในขณะเดียวกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มีนโยบาย ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินการสร้างและพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งมีการเผยแพร่ให้ความรู้ตลอดจนการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กัน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในปี 2548 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรภายนอกได้เข้ามา ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ครอบคลุมทุกโรงเรียนตามมาตรฐาน การศึกษา โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 18 ที่กล่าวว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและ การเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสถานศึกษาได้จัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยตรงที่จะสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ

ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละดา ดอนหงษา (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ อุดลศักดิ์ ศรีปัญญา (2545 : 79) ที่ได้ศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้อง กับผลการศึกษา วิจัยของ สิทธิชัย อุทธารนิช (2546 : 98) ได้ศึกษาการดำเนินงานปฏิรูป การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนต่อการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางใน โรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังได้ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ อนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548 : 91) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหา การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน แสดงว่าผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอนต่างมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงออก และได้คิดอย่างสร้างสรรค์ จัดเตรียมเครื่องมือ การประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการประเมินและการจัดห้องเรียนหรือสถานที่ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความเหมาะสม ดูแลเอาใจใส่ให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและ อารมณ์ มีการกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ ให้ความคิดเห็น เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสมและบูรณาการ คุณธรรม ค่านิยมในการจัด การเรียนรู้และเน้นให้นักเรียนแสดงผลการเรียนรู้ที่ปรากฏเป็นผลงาน เน้นการประเมินตนเอง ของนักเรียนจากแฟ้มสะสมผลงานและการปฏิบัติจริงของนักเรียน

2. การศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามระดับปฏิบัติของผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลมาจาก ความเอาใจใส่ ของผู้บริหารต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ การประสานงานที่ดีของครูวิชาการ กับความมุ่งมั่น ของครูผู้สอนที่ต้องการให้เด็กมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีการสื่อสารที่เข้าใจกัน ทุกฝ่าย จึงทำให้มีแนวทางการปฏิบัติ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน แต่ ครูวิชาการและครูผู้สอน มีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และมีการประเมินผู้เรียนตาม สภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย แตกต่างกัน แต่ ครูวิชาการและครูผู้สอน มีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ปกครองมีความแตกต่างกันทั้งความรู้และความคิด การมี ส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนจึงแตกต่างกัน ประกอบกับภาวะทางเศรษฐกิจ ที่ต้องไปทำงาน นอกเขตพื้นที่ ทำให้มีประสบการณ์ไม่เหมือนกัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนา นักเรียน จึงแตกต่างกันและสำหรับ การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย แตกต่างกัน นั้น อาจเป็นเพราะ ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการประเมินผลที่แตกต่างกัน จึงทำให้ ผลออกมาแตกต่างกัน จึงควรทำความเข้าใจให้ตรงกันและพัฒนาทั้งเขตพื้นที่การศึกษา

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูป การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลจากการวิจัย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ควรจัดให้มีการ ประชุม อบรม สัมมนาให้กับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ควรสนับสนุนงบประมาณการปฏิรูปให้เพียงพอ และ (2545 : 85) การปฏิรูปการศึกษา ควรจัดทำอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลศักดิ์ ศรีปัญญา ที่ได้ศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูขาดการฝึกอบรมบุคลากร ให้มีการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอน ยังต้องการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการประชุม อบรม สัมมนาอย่างสม่ำเสมอ และอยากมีประสบการณ์ อย่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา อย่างเพียงพอที่จะใช้ในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และขอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับเขตพื้นที่การศึกษา

ควรนำผลการศึกษาไปเป็นข้อเสนอเพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดประชุมอบรม สัมมนา เชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

1.2 สำหรับสถานศึกษา

1.2.1 ควรมีการปรับปรุง การปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา โดยร่วมมือของผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน และขอความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.2.2 ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ ในเรื่อง การปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศ ติดตามผลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์และมาตรการ ที่กำหนด แล้วนำมาประมวลสรุปเป็นแนวดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป